

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa S. G. i J. W.

przeciwko P. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. akt VII AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od P. S.A. w W. na rzecz S. G. i J. W. kwoty po 2700
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 28 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...), w sprawie z powództwa S. G. i J. W. przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę, oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 14 marca 2019 r., oraz zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu w instancji odwoławczej.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana, wskazując na naruszenie art. 647¹ § 5 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 czerwca 2017 r., art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 11 ust. 4 Umowy Nr ZK/MS- [...] z 29 czerwca 2011 r., art. 65 § 1 i 2 w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z § 11 ust. 4 Umowy Nr ZK/MS- [...] z 29 czerwca 2011 r., art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 11 ust. 1 Umowy Nr ZK/MS- [...] z 29 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Podała, że istnieje potrzeba wyjaśnienia, czy zatrzymanie przez wykonawcę części wynagrodzenia należnego podwykonawcy robót budowlanych jest jednym z dopuszczalnych sposobów tworzenia kaucji gwarancyjnej, zaś zatrzymana w ten sposób suma pieniężna z chwilą zatrzymania staje się kwotą gwarancji, której status prawny jest inny od statusu prawnego wynagrodzenia za roboty budowlane, a w związku z tym czy roszczenie o zwrot zatrzymanej w ten sposób sumy pieniężnej jest objęte solidarną odpowiedzialnością inwestora przewidzianą w art. 647¹ § 5 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2017 r.

5. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do

rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/11, OSNC 2002/1/11; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2016 r., V SK 21/16). Sąd Najwyższy wyjaśnił już, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie, jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne".

6. Problematyka przedstawiona w skardze kasacyjnej nie spełnia powyższych wymagań. Uszło uwagi skarżącej, że zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, kontrowersji dotyczących ustaleń, oceny dowodów albo innych okoliczności konkretnej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 września 2014 r., V CSK 66/14; postanowienie Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2020 r., I CSK 477/19).

Sąd Apelacyjny ocenił, że analiza postanowień umowy z 29 czerwca 2011 r., uzupełniona analizą zeznań powodów i świadków oraz innych dokumentów

znajdujących się w aktach sprawy, prowadzi do wniosku, że w celu zabezpieczenia należytego wykonania umowy powodowie zgodzili się na zatrzymywanie części przysługującego im wynagrodzenia i wypłacenie zatrzymanej części w późniejszym terminie określonym w § 11 ust. 2 i 3 umowy. Sąd drugiej instancji podzielił wniosek Sądu Okręgowego, że pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia umowy kaucji gwarancyjnej. Powodowie J. W. i S. G. w toku procesu wykazali, że wykonali prawidłowo powierzone im roboty budowlane, za co należało im się wynagrodzenie, a także to, że strona pozwana wyraziła zgodę na zawarcie przez nich z P. sp. z o.o. umowy o podwykonawstwo robót budowlanych i tym samym pozwana przyjęła na siebie solidarną odpowiedzialność za zapłatę należnego powodom wynagrodzenia, które zostało przez wykonawcę częściowo zatrzymane na poczet zabezpieczenia należytego wykonania prac budowlanych. W sprawie zostało wykazane, że pomiędzy podwykonawcami i wykonawcą nie doszło do zawarcia umowy kaucji gwarancyjnej, a zabezpieczenie należytego wykonania umowy polegało na zatrzymaniu części należności z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane.

Skarżąca nie zgadza się z przedstawioną analizą i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia opartą o założenie, że w sprawie doszło do zawarcia umowy kaucji gwarancyjnej. Domaga się więc w istocie nie rozstrzygnięcia abstrakcyjnego zagadnienia prawnego, a oceny konkretnych okoliczności sprawy i przyjęcia zajętego przez pozwaną stanowiska co do trafności rozstrzygnięcia. Prowadzi to do wniosku, że skarżącej nie chodzi o wykazanie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej i uzyskanie korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

ke